

Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin

2019

Sosiaaliturvan osuus julkisista menoista pieneni vuonna 2019

Julkisyhteisöjen sulautetut kokonaismenot olivat Tilastokeskuksen tietojen mukaan 53,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2019. Sosiaaliturvamenot ovat suurin yksittäinen menoluokka. Niiden suhteellinen osuus kokonaismenoista kuitenkin pieneni hieman.

Julkisyhteisöjen menojen tehtäväjakauma vuonna 2019

	Tehtävän osuus kokonaismenoista, %	Tehtävän osuus nettomenoista, % ¹⁾	Tehtävän osuus kulutusmenoista, %
G01 Yleinen julkishallinto	14.9	11.2	12.9
G02 Puolustus	2.3	2.4	4.4
G03 Yleinen järjestys ja turvallisuus	2.2	2.2	4.3
G04 Elinkeinoelämän edistäminen	7.9	7.5	9.0
G05 Ympäristönsuojelu	0.4	0.3	0.5
G06 Asuminen ja yhdyskuntapalvelut	0.6	0.2	0.4
G07 Terveystieteiden tutkimus	13.4	13.1	25.3
G08 Vapaa-aika, kulttuuri ja uskonto	2.8	2.8	3.9
G09 Koulutus	10.6	11.0	17.8
G10 Sosiaaliturva	45.1	49.2	21.5
G0 Tehtävät yhteensä	100.0	100.0	100.0

1) Nettomenot = kokonaismenot vähennettynä saaduilla myynti- ja maksutuloilla sekä tuotoksella omaan loppukäyttöön.

Julkisyhteisöjen sulautetut kokonaismenot olivat 128,0 miljardia euroa vuonna 2019. Kokonaismenot kasvoivat 3,3 miljardia euroa eli 2,6 prosenttia edellisvuodesta. Menojen suhde bruttokansantuotteeseen laski hieman, sillä bruttokansantuotteen käypähintainen vuosimuutos oli suurempi: 3,0 prosenttia.

Suurimman yksittäisen menoluokan julkisyhteisöjen sulautetuista kokonaismenoista muodostivat sosiaaliturvamenot, jotka vuonna 2019 kasvoivat 1,1 miljardia euroa eli 2,0 prosenttia edellisvuodesta. Terveystieteiden tutkimukseen liittyvät menot kasvoivat 600 miljoonaa euroa, koulutusmenot 553 miljoonaa euroa ja yleisen julkishallinnon menot 457 miljoonaa euroa. Suhteellisesti eniten kasvoivat yleisen järjestyksen ja turvallisuuden menot: 8,7 prosenttia eli 226 miljoonaa euroa edellisvuodesta.

Sosiaaliturvamenot muodostivat 45,1 prosenttia julkisyhteisöjen sulautetuista kokonaismenoista vuonna 2019. Vaikka sosiaaliturvamenot kasvoivat menoista euromääräisesti eniten, niiden osuus kokonaismenoista kuitenkin laski edellisvuodesta 0,3 prosenttiyksikköä, sillä ne kasvoivat kokonaismenoja hitaammin. Sosiaaliturvamenoista vanhuuteen liittyvät menot, joista suurin osa on maksettuja työeläkkeitä, kasvoivat vuonna 2019 jälleen eniten: noin miljardi euroa. Pitkään jatkunut asumistukimenojen kasvu sen sijaan pysähtyi. Suurinta laskua sosiaaliturvamenoissa oli maksetuissa työttömyysetuuksissa.

Taloustoimittain tarkasteltuna julkisyhteisöjen menot kasvoivat vuonna 2019 eniten palkansaajakorvausten, sosiaalietuuksien sekä välituotekäytön osalta. Palkansaajakorvaukset kasvoivat 950 miljoonaa euroa eli 3,3 prosenttia edellisvuodesta. Maksetut rahamääräiset sosiaalietuudet kasvoivat 748 miljoonaa euroa eli 1,7 prosenttia. Välituotekäyttö, eli tuotannossa käytetyt tavarat ja palvelut, kasvoi 715 miljoonaa euroa eli 2,8 prosenttia.

Julkisyhteisöjen menoja on tapana tarkastella sulautettuina menoina, joista on poistettu alasektoreiden, esimerkiksi valtion ja paikallishallinnon, väliset tulonsiirrot. Alasektoreiden menoja sen sijaan tarkastellaan yleensä sulauttamattomina. Vuonna 2019 julkisyhteisöjen sulautetuista kokonaismenoista 25,8 prosenttia oli valtionhallinnon, 40,5 prosenttia paikallishallinnon ja 33,7 prosenttia sosiaaliturvarahastojen. Valtionhallinnon sulauttamattomat kokonaismenot kasvoivat 1,2 miljardia euroa eli 2,0 prosenttia edellisvuodesta vuonna 2019. Paikallishallinnon menot kasvoivat 1,8 miljardia euroa eli 3,6 prosenttia. Sosiaaliturvarahastoista työeläkelaitosten menot kasvoivat 889 miljoonaa euroa eli 3,3 prosenttia, kun taas muiden sosiaaliturvarahastojen menot laskivat 267 miljoonaa euroa eli 1,5 prosenttia.

Valtionhallinnon sulauttamattomia kokonaismenoja kasvatti eniten yleinen julkishallinto. Paikallishallinnon menojen kasvusta suurin osa tuli sosiaaliturva-, terveydenhuolto- sekä koulutusmenoista. Työeläkelaitosten menojen kasvu liittyi lähinnä maksettuihin työeläkkeisiin ja muilla sosiaaliturvarahastoilla menot vähenivät pienempien sosiaaliturvamenojen, erityisesti työttömyysetuuksien vuoksi.

Julkisyhteisöjen kokonaismenot ovat luonteeltaan bruttomenoja, joissa ei huomioida tehtäville kohdistuvia tuloja. Tilaston nettomenot saadaan, kun kokonaismenoista vähennetään myynti- ja maksutulot sekä tuotos omaan loppukäyttöön. Tällöin esimerkiksi julkisyhteisöjen yrityksiltä, kotitalouksilta tai toisilta julkisyhteisöiltä saamat myyntituotot ja palvelumaksut vähentävät kyseisen tehtävän menoja. Nettomenoista ei kuitenkaan ole vähennetty julkisyhteisöjen toisilleen tai itselleen maksamia veroja kuten arvonlisäveroa eikä sosiaalivakuutusmaksuja.

Vertailukelpoinen mittari on myös julkisyhteisöjen kulutusmenot, joka kuvaa julkisyhteisöille palvelujen tuotannosta aiheutuneita juoksevia menoja, vähennettyinä palveluista saaduilla palvelumaksuilla ja muilla palveluiden myyntituloilla.

Vuonna 2019 julkisyhteisöjen sulautetut nettomenot olivat 112,2 miljardia euroa. Nettomenojen suhde bruttokansantuotteeseen oli 46,7 prosenttia, mikä oli sama kuin edeltävänä vuonna. Julkisyhteisöjen kulutusmenot olivat 55,6 miljardia euroa eli 23,1 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, missä kasvua oli 0,3 prosenttiyksikköä edellisvuodesta.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen kokonaismenot tehtävittäin ja sektoreittain 2019, miljoonaa euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Julkisyhteisöjen kulutusmenot tehtävittäin ja sektoreittain 2019, miljoonaa euroa.....	4
Liitetaulukko 3. Julkisyhteisöjen menot taloustoimittain ja sektoreittain 2019, miljoonaa euroa.....	4
Laatuseloste: Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen kokonaismenot tehtävittäin ja sektoreittain 2019, miljoonaa euroa¹⁾

	S13 Julkisyhteisöt	S1311 Valtionhallinto	S1313 Paikallishallinto	S1314 Sosiaaliturvarahastot
G0 Tehtävä yhteensä	127 966	61 731	52 771	46 043
G01 Yleinen julkishallinto	19 048	14 128	9 533	80
G02 Puolustus	2 882	2 882
G03 Yleinen järjestys ja turvallisuus	2 816	2 326	524	..
G04 Elinkeinoelämän edistäminen	10 115	7 014	3 456	..
G05 Ympäristönsuojelu	463	326	156	..
G06 Asuminen ja yhdyskuntapalvelut	745	319	442	..
G07 Terveydenhuolto	17 113	6 423	14 154	2 646
G08 Vapaa-aika, kulttuuri ja uskonto	3 533	1 490	2 285	..
G09 Koulutus	13 507	7 297	8 823	730
G10 Sosiaaliturva	57 744	19 526	13 398	42 587

1) Julkisyhteisöjen kokonaismenot sulautettuja, alasektoreiden sulauttamattomia.

Liitetaulukko 2. Julkisyhteisöjen kulutusmenot tehtävittäin ja sektoreittain 2019, miljoonaa euroa

	S13 Julkisyhteisöt	S1311 Valtionhallinto	S1313 Paikallishallinto	S1314 Sosiaaliturvarahastot
G0 Tehtävä yhteensä	55 630	14 537	37 301	3 792
G01 Yleinen julkishallinto	7 193	3 019	4 144	30
G02 Puolustus	2 475	2 475
G03 Yleinen järjestys ja turvallisuus	2 371	1 900	471	..
G04 Elinkeinoelämän edistäminen	4 979	3 367	1 612	..
G05 Ympäristönsuojelu	304	227	77	..
G06 Asuminen ja yhdyskuntapalvelut	212	74	138	..
G07 Terveydenhuolto	14 056	186	11 504	2 366
G08 Vapaa-aika, kulttuuri ja uskonto	2 176	614	1 562	..
G09 Koulutus	9 895	2 207	7 642	46
G10 Sosiaaliturva	11 969	468	10 151	1 350

Liitetaulukko 3. Julkisyhteisöjen menot taloustoimittain ja sektoreittain 2019, miljoonaa euroa¹⁾

	S13 Julkisyhteisöt	S1311 Valtionhallinto	S1313 Paikallishallinto	S1314 Sosiaaliturvarahastot
Väliuotekäyttö	26 018	6 974	17 903	1 141
Palkansaajakorvaukset	29 780	7 188	21 920	672
Maksetut tukipalkkiot	2 802	2 300	502	..
Omaisuusmenot	1 974	1 826	112	50
Sosiaalietuudet	50 752	4 707	5 035	41 010
Maksetut tulonsiirrot	5 801	33 761	1 300	3 208
Pääoman bruttomuodostus ja muiden kuin rahoitusvarojen hankinta	10 206	4 299	5 974	-67
Maksetut pääomansiirrot	465	545	17	..
Muut menot	168	131	8	29
Kokonaismenot	127 966	61 731	52 771	46 043

1) Julkisyhteisöjen (S13) tason omaisuusmenot, tulonsiirrot, pääomansiirrot ja kokonaismenot sulautettuja, alasektoreiden sulauttamattomia

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin

Tilaston tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tilasto kuvaa julkisyhteisöt-sektorin ja sen alasektoreiden kokonaismenojen jakautumista tehtävittäin Euroopan kansantalouden tilinpidon (EKT 2010) tehtäväluokituksen COFOG (Classification of the Functions of Government) mukaan sekä menolajeittain. Tilaston avulla voidaan seurata talouspolitiikan tavoitteiden toteutumista julkisten menojen rakenteen muutosten avulla.

Tilasto pohjautuu kansantalouden tilinpidon tietoihin.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto on kansantalouden tilinpidon mukainen johdettu tilasto. Tilaston perusjoukko, käytetyt perusaineistot ja tutkimusasetelma ovat samat kuin kansantalouden tilinpidossa. Tilasto on kokonaistutkimus ja tiedot saadaan valtion kirjanpitoaineistosta, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksiin perustuvasta tilastokyselystä sekä sosiaaliturvarahastojen tuloslaskelmista, vuosikertomuksista ja tilastoista. Lähteenä ovat myös julkisyhteisöihin luokiteltujen yhtiöiden tilinpäätöstiedot.

EU:n jäsenmaat toimittavat julkisyhteisöjen menoja tehtävittäin koskevat tiedot Eurostatille pohjautuen Euroopan parlamentin ja neuvoston EKT 2010 -asetukseen.

Tilastossa käytetyt luokitukset ovat sektoriluokitus, julkisyhteisöjen tehtäväluokitus sekä menolajiluokitus. Sektoriluokitus löytyy Tilastokeskuksen luokitustietokannasta. Sektoriluokituksen mukaan julkisyhteisöihin Suomessa luetaan valtio, kunnat ja kuntayhtymät, Ahvenanmaan maakuntahallinto sekä sosiaaliturvarahastot. Valtio- ja kuntasektoriin ei lueta sellaisia valtion ja kuntien liikelaitoksia, jotka ovat markkinatuottajia. Valtiosektoriin luetaan budjettitalouden ohella mm. budjetin ulkopuoliset rahastot, yliopistot, Yleisradio, Senaatti-Kiinteistöt ja yliopistojen kiinteistöyhtiöt. Paikallishallintosektoriin luetaan kunnat ja kuntayhtymät, ammattikorkeakoulu-yhtiöt sekä kuntien omistamat yhtiöt, jotka tuottavat palveluja lähinnä omistajilleen. Sosiaaliturvarahastoihin luetaan Suomessa julkisen vallan säätämää sosiaaliturvaa hoitavat yksiköt. Näitä ovat perusturvaa toteuttavat yksiköt, kuten Kansaneläkelaitos, Työttömyysvakuutusrahasto, työttömyyskassat, sairauskassat, työttömyyskassat, lakisääteistä työeläkevakuutusta hoitavat yhtiöt, eläkesäätiöt, eläkekassat ja julkiset laitokset (esim. Keva). Työeläkelaitokset määriteltiin tilastoinnissa osaksi Suomen julkisyhteisöjä EU:n komission tammikuussa 1997 tekemällä erityisellä päätöksellä.

Menolajit, jotka perustuvat EKT 2010:n taloustoimiin, ovat:

- Välituotekäyttö
- Maksetut verot (pl. pääomaverot)
- Palkansaajakorvaukset
- Tukipalkkiot
- Omaisuusmenot
- Sosiaalietuudet (ml. luontoismuotoiset sosiaalietuudet)
- Muut tulonsiirrot
- Pääomansiirrot
- Pääoman bruttomuodostus
- Valmistamattomien muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinnat

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa käytetty kokonaismenojen käsite perustuu yllämainittuun EKT 2010 -asetukseen.

Julkisyhteisöt yhteensä -tasolla kokonaismenot esitetään sulautettuna siten, että alasektoreiden väliset korot, sekä tulo- ja pääomansiirrot eliminoidaan. Alasektoreiden tasolla menot esitetään sulauttamattomina.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto on vuositilasto ja ilmestyy kerran vuodessa helmikuun alussa. Vuonna t ilmestyyvä tilasto koskee vuotta t-2 ja sitä aikaisempia vuosia. Tilaston tiedot ovat vuoden t-2 osalta tarkistettuja ennakkotietoja ja aikaisempien vuosien osalta lopullisia tietoja.

Tiedot voivat muuttua kansantalouden tilinpidon tietojen tarkentuessa.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilasto julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla, josta löytyvät myös tilaston metatiedot (<http://tilastokeskus.fi/til/jmete/index.html>).

Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston tiedot ovat yhdenmukaisia kansantalouden tilinpidon tietojen kanssa ja kansainvälisesti vertailukelpoisia EU:n jäsenmaiden kesken. Vertailukelpoiset aikasarjat ovat saatavilla vuodesta 1990 alkaen. EU:n tilasto löytyy Eurostatin web-sivuilta.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin ovat määritelmiltään yhteneväisiä EU:n kansantalouden tilinpidon (EKT 2010) määritelmien kanssa

Lisätietoja

Ohto Soininvaara 029 551 3046

Vastaava osastopäällikkö:

Mari Ylä-Jarkko

rahoitus.tilinpito@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute